

SYLLABUS I LËNDËS: Letërsi romantike shqipe I

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë
Titulli i lëndës:	<i>Letërsi romantike shqipe I</i>
Programi:	Gjuhë dhe letërsi shqipe
Niveli:	Studimet themelore
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	I dytë
Numri i orëve në javë:	3
Vlera në kredi – ECTS:	6
Koha / lokacioni:	10:30 – 12:45
Mësimdhënësi i lëndës:	prof. asoc. dr. Teuta Vinca Kafexholli
Të dhënat kontaktuese:	teuta.kafexholli@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	Romantizmi fillon në vitet 30-40 të shekullit XIX dhe vazhdon deri në Shpalljen e Pavarësisë. Konceptet dhe fenomenet e formacionit stilistik të Romantizmit në letërsinë shqipe janë objekt studimi në lëndën Histori e letërsisë shqipe I –Romantizmi. Aspekti teoriko-kritik dhe analiza letrare përqendrohen tek autorët emblematikë dhe tek veprat e tyre.
Qëllimi i lëndës:	Qëllimi i kursit është që studentët: - të fitojë njohuri të duhura dhe sistematike për modelin kulturor të Rilindjes Kombëtare Shqiptare. - të ketë informacion për poetikën dhe strukturën e zhvillimit të formacionit stilistik të Romantizmit. - të hartojë me kreativitet vështrimet dhe trajtesat e tij individuale që kanë të bëjnë me vepra të veçanta dhe fenomene të përgjithshme të romantizmit shqiptar.
Rezultatet e të nxënit:	Studentët do të jenë në gjendje: - të bëjnë krahasime në fushën e studimit midis romantizmit evropian dhe romantizmit shqiptar duke u nisur nga idetë, temat, kodet, ligjërimet, figurat, stilet etj. - të komunikojnë qartë me përbërësit e shkrimit romantik dhe me kritikën letrare për të.

	- të sistemojnë konceptin dhe metodën e kërkimit të esencave në kuptimin letrar dhe në nivelin shkencor. - të zotërojnë dijet më të avancuara për të dhënë - vlerësime të pavarura në të shkruar dhe në të folur.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	2	5	10
Kollokfiume, seminare	1	3	3
Detyra të shtëpisë	4	3	12
Koha e studimit vetanëk të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgatitja përfundimtare për provim	2	5	10
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	1	3	3
Projektet, prezantimet ,etj	1	7	7
Totali			150 orë (6 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata të kombinuara, si: shpjegim – sqarim, ushtrime, analiza tekstore e shkencore, diskutime, punë në grupe, demonstrime dhe interpretime, shtruarje e shqyrtim idesh, hartime krijuese, vetë hulumtuese etj. Këto do të jenë pjesë kryesore për punën e vlerësimit dhe mënyrën apo metodologjinë e të ligjëruarit. Varësisht nga tema mund të organizohen dhe realizohen përmes komunikimit interaktiv, ligjërata në modelin klasik, përmes (kompjuterit dhe projektorit) etj. Këto edhe mënyra të tjera të ligjëruarit kërkojnë kushte të mira, si ndriçim në klasë, numri i studentëve të jetë sipas standardit të parapara, të kemi internet dhe elemente të tjera elektronike, të cilat mundësojnë realizimin e koncepteve teorike dhe praktike.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi do të bëhet duke u mbështetur në, vlerësimet me shkrim (dy teste gjatë vitit akademik), seminare,		

	detyra të shtëpisë, angazhime në klasë dhe në testin përfundimtar që do të jetë me shkrim dhe komunikim. Pikët e vlerësimit: 1. Testi i parë: 1-30 pikë 2. Testi i dytë: 1-30 pikë 3. Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 1-10 pikë 4. Vlerësimi i fundit testi përfundimtar (pyetje-përgjigje gojarisht): 1-30 pikë. 5. Totali: 100 pikë Vlerat e pikëve: 51-60 = 6 61-70 = 7 71-80 = 8 81-90 = 9 91-100 = 10 Studentët me rezultat të përgjithshëm nën 50 pikë nuk mbërrin në notën kaluese.
Literatura	
Literatura primare:	Rexhep Qosja: <i>Historia e letërsisë shqipe-Romantizmi I, II, III</i>, Rilindja, Prishtinë, 1984;1986. Grup autorësh: <i>Historia e letërsisë shqiptare</i>, Rilindja, Prishtinë, 1989. Robert Elsie: <i>Historia e letërsisë shqiptare</i>, Dukagjini, Pejë, 1997. Leximi i veprave të autorëve sipas planprogramit
Literatura shtesë:	Rexhep Qosja: <i>Porosia e madhe</i>, Rilindja, Prishtinë, 1986. Eqrem Çabej: <i>Shqiptarët midis Perëndimit dhe Lindjes</i>, MÇM, Tiranë, 1994. Sali Bashota: <i>Domethënia e ideve letrare</i>, Rilindja, Prishtinë, 2001 Sabri Hamiti: <i>Letërsia filobiblike dhe Letërsia romantike</i>, Faik Konica, Prishtinë, 2002. Latif Berisha: <i>Vepra</i>, Fakulteti i Filologjisë, Prishtinë, 2002. Sali Bashota: <i>Studime letrare</i>, Toena, Tiranë, 2008.

Plani i dizajnuar i mësimi:

Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Hyrje në lëndën e Historisë së letërsisë shqipe- Romantizmi I - Dy fazat e rëndësishme të Rilindjes Kombëtare Shqiptare - Rilindja Kombëtare Shqiptare si një lëvizje e gjerë dhe e fuqishme çlirimtare - Kushtet historike - Lidhja e Prizrenit dhe zhvillimi i një veprimtarie të ngjeshur dhe shumë të frytshme	Përmbledhje e lëndës dhe udhëzime rreth obligimeve në ushtrime
<i>Java e dytë:</i>	Veprimtaria kulturore në periudhën e Romantizmit Shqiptar - Ideologjia dhe politika - Veprimtaria artistike - Tri etapat kryesore të zhvillimit të letërsisë	Rilindja Kombëtare Shqiptare si një lëvizje e gjerë dhe e fuqishme çlirimtare
<i>Java e tretë:</i>	Romantizmi shqiptar dhe struktura hapësinore - Atdheu dhe kolonitë - Kolonia e arbëreshëve të Italisë - Kolonia e Stambollit - Kolonia e Bukureshtit - Kolonia e Kajros - Kolonia e Sofjes	Etapat kryesore në të cilat kaloi dhe u zhvillua romantizmi shqiptar
<i>Java e katërt:</i>	Romantizmi dhe poezia popullore - Romantizmi dhe konteksti folklorist e historik - Romantizmi dhe konteksti kulturor evropian - Romantikët e huaj dhe folklori shqiptar - Romantikët shqiptarë dhe letërsia popullore - Motivet folklorike në strukturën romantike - Ngjashmëria e modeleve figurataive - Tejkalimi i ndjeshmërisë dhe modeleve folklorike	Fragmente nga pikëpamjet e kolonive të ndryshme shqiptare. Ndikimi dhe bashkëpunimi mes njëra tjetrës

<i>Java e pestë:</i>	Përpyjekjet për pastërtinë e gjuhës në periudhën e Romantizmit Shqiptar • Barbarizmat dhe tjetërsimi gjuhësor • Përkushtimi gjuhësor romantik • Gjuha pa barbarizma • Roli përgjithësues i gjuhës romantike	Ndikimi i letërsisë popullore të përfaqësuesit intelektual të kohës
<i>Java e gjashtë:</i>	Hyrje në letërsinë arbëreshe • Rrethanat historike • Lëvizja kulturore • Lëvizja letrare • Përfaqësuesit kryesor të kësaj letërsie	Roli intelektual dhe kulturor i përfaqësuesve të romantizmit shqiptar
<i>Java e shtatë:</i>	Jeronim de Rada • Ndikimi i De Radës në letërsinë arbëreshe • Pikëpamjet politiko-shoqërore dhe eseistike • “Këngët e Milosaos” • “Skënderbeu i pafan” • “Një pasqyrë e jetës njerëzore” • Pikëpamjet estetike • Vepra e De Radës dhe kritika e huaj • Arti i De Radës	Rrethanat historike dhe krijimi i letërsisë arbëreshe
<i>Java e tetë:</i>	Provimi i parë intermediar	
<i>Java e nëntë:</i>	Naum Veqilharxhi, mendimtar i shquar iluminist e veprimtar i Rilindjes • Mendimtar i shquar iluminist e veprimtar i Rilindjes • Rrethanat kombëtare dhe evropiane në veprimtarinë e N. Veqilharxhit • Pikëpamjet për kombin, gjuhën dhe arsimin • Arsimi kombëtar dhe alfabeti • Zhvillimi dhe përsosja gjuhësore	Analiza dhe fragmente nga krijimtaria poetike e De Radës. Ndikimi i De Radës të përfaqësuesit e Romantizmit shqiptar
<i>Java e dhjetë:</i>	Anton Santori • Interesimi për letërsinë popullore • Poema “Këngëtorja shqipe” • Poemat politike • Poezia sitiriko-humoristike • Ndërtimi figurativ dhe ritmik i vargut	Pikëpamjet e Naum Veqilharxhit për kombin, gjuhën dhe arsimin

	• Proza: novela dhe romanet • Drama “Emira”; roli i hapësirës, personazhet në këtë dramë	
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Thimi Mitko • Proza historiko-letrare • Vjershat • Thesari shpirtëror popullor; “Bëleta Shqypëtare” • “Bëleta Shqypëtare” dhe rrethanat letrare evropiane • Llojet folklorike, koha dhe hapësira • Gjuha në teori dhe në praktikë	Analiza dhe fragmente nga krijimtaria poetike e A. Santorit
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Jani Vreto • Ndërmjet letërsisë dhe shkencës • Proza e letrarizuar shkencorodidaktike • Proza filozofike dhe etike • Proza polemike dhe proza oratorike • Gërshetimi romantiko-iluminist	Analiza dhe fragmente nga krijimtaria e Thimi Mitkos
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Pashko Vasa • Proza historiko-publicistike, si prozë jetëshkrimore artistike • Motivet kryesore në poezitë e P. Vasës • Ndërtimi ritmik dhe tingullor i vargut • Romani “Bardha e Temalit”, kompozicioni • Ndërtimi kohor dhe hapësinor në romanin “Bardha e Temalit” • Ndjenja sentimentale • Gërshetimi romantiko-sentimental	Analiza dhe lexime fragmentesh nga veprat e Vretos
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Provimi i dytë intermediar	Analiza dhe fragmente nga krijimtaria poetike e P. Vasës
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Përmbledhje e lëndës, rekomandime për organizimin e provimit.	Rekomandime për organizimin e provimit.
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
<i>Studentët duhet t’u përmbahen rregullave të përcaktuara sipas Statutit të UPZ-së, rregulloreve dhe vendimeve të miratuara nga Senati i UPZ-së dhe këshilli mësimor Pritet që secili student të vijë me kohë dhe të marrë pjesë në çdo ligjeratë. Për shkak të natyrës dhe mënyrës së studimit në këtë lëndë, ardhja në mësim dhe pjesëmarrja aktive në diskutim</i>		

është me rëndësi të veçantë. Studentët janë të obliguar të kenë sjellje të mirë dhe të mbajnë qetësi, si dhe t'i shkyçin telefonat mobilë gjatë ligjëratave.